

Reactie van VNO-NCW en MKB-Nederland op Internetconsultatie Concept Wetsvoorstel variabele pensioenuitkering

Algemeen oordeel over het concept wetsvoorstel: positief

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn in algemene zin erg positief over het conceptwetsvoorstel variabele pensioenuitkering. Dit oordeel kan niet los worden gezien van de recente, tamelijk algemene verandering (in positieve zin!) in hoe er in Nederland wordt aangekeken tegen premiereregelingen én de toenemende twijfel over de lange-termijn houdbaarheid van de huidige uitkeringsregelingen.

Naar de mening van werkgevers wordt met dit concept wetsvoorstel een belangrijke eerste stap gezet naar een moderne invulling van premie(DC-)regelingen, waarbij veel van de nadelen van dit soort pensioenregelingen (zoals de grote afhankelijkheid van de rentestand op het moment van pensionering en de onmogelijkheid om tijdens de uitkeringsfase beleggingsrisico's te blijven nemen) wegvallen.

Het enige minpunt dat werkgevers in algemene zin bij het conceptwetsvoorstel willen plaatsen is, dat er onvoldoende in naar voren komt dat de beide in het conceptwetsvoorstel gepresenteerde varianten wettelijk gezien keuzevarianten zijn. Het staat deelnemers immers vrij om op moment van pensionering voor een traditionele vaste pensioenuitkering te kiezen.

In dit licht bezien is het in het conceptwetsvoorstel geschetste *voorgeschreven* kader op een aantal plaatsen aan de zware kant en lijkt niet over de hele linie in overeenstemming met de eigen verantwoordelijkheid van én de geboden keuzevrijheid voor individuele deelnemers.

Commentaar in meer specifieke zin:

- *Verschillende discontovoeten voor individuele - en voor collectieve variant; daarmee is er geen level playing field tussen de beide varianten*

Het wetsvoorstel introduceert een nieuw begrip, de *projectierente*, waarvan gebruik wordt gemaakt om de hoogte van de initiële pensioenuitkering vast te stellen. De pensioenuitkering in latere jaren hangt vervolgens af van het feitelijk gerealiseerde rendement, waarbij het verschil tussen werkelijk rendement en projectierente in (maximaal) 5 jaarlijkse stappen wordt *vereffend* (weggewerkt).

In de individuele variant mag voor de projectierente worden uitgegaan van het verwacht rendement, waarbij er overigens allerlei beperkende voorwaarden gelden die moeten voorkomen dat door deelnemers (te) veel risico wordt genomen. In de collectieve variant dient te worden uitgegaan van de (veel lagere) risicovrije rente. In de MvT staat dat een representatief verschil tussen beide discontovoeten ongeveer 1% bedraagt, dit leidt gemiddeld tot een 11% lager startuitkeringsniveau in de collectieve variant dan in de individuele variant.

Als argument voor het werken met twee verschillende discontovoeten, wordt in de MvT genoemd (ex-ante) generatieneutraliteit. Werkgevers vinden dit een weinig valide en enigszins gekunsteld argument: men zou immers óók kunnen betogen, dat er juist géén sprake is van generatieneutraliteit wanneer er bij de vaststelling van de initiële pensioenuitkering in een collectief pensioensysteem met *variabele* uitkeringen verplicht moet worden uitgegaan van de risicovrije rente (in plaats van een prudente, door een staatscommissie vastgestelde rendementsverwachting), waardoor de startuitkering lager is dan conform de “officiële” verwachting het geval zou zijn (en dát bij een nadrukkelijk *voorwaardelijk en vrijwillig gekozen* pensioensysteem!). Kortom, met deze benadering lijkt ten onrechte te worden teruggegrepen naar één van de kernelementen uit het oude nominaal zekere pensioencontract!

Zeker zo belangrijk is, dat er door uit te gaan van twee verschillende disconteringsvoeten, geen sprake meer is van een level playing field tussen beide voorgestelde pensioenvarianten: de initiële, 11% lagere pensioenuitkering voor de collectieve variant wordt in latere jaren niet meer goedgemaakt en zal *lifetime* leiden tot een (cumulatief) lager pensioen van ongeveer een kwart pensioen-jaaruitkering!

Dat de collectieve variant in de praktijk hierdoor veel minder kansrijk zal zijn dan de individuele variant, moge duidelijk zijn.

- *Instemming met voorstel dat gedurende de uitkeringsfase geen fiscale monitoring hoeft plaats te vinden*

Naar de mening van werkgevers wordt er met de bepaling in het conceptwetsvoorstel dat er *tijdens* de uitkeringsfase niet meer getoetst hoeft te worden op bovenmatigheid (de 100%-toets) een belangrijke stap vooruit gezet. Wij zouden graag de dialoog blijven voeren over toepassing van dit uitgangspunt voor DC-regelingen in meer algemene zin, alsmede over vereenvoudiging van de fiscale monitoring voor DC-regelingen in het algemeen. De fiscale toetsing is op dit moment immers administratief complex én kostbaar, hetgeen uiteindelijk ten laste komt van het pensioen van de deelnemers.

- *Oproep om de invulling van de lagere regelgeving niet tot onnodige beperkingen van het pensioenresultaat te laten leiden*

Het voorliggende conceptwetsvoorstel beoogt de huidige knelpunten in de wet weg te nemen, waardoor het pensioenresultaat van deelnemers aan een premiereregeling verbetert door het nemen van aanvaardbare risico's. Het wetsvoorstel voldoet aan deze doelstelling (met voorbehoud van de in deze reactie genoemde kanttekeningen), doordat via de gekozen rekenregels en de werking van het prudent person beginsel in combinatie met zorgplicht, de risico's tot een aanvaardbaar niveau worden teruggebracht. Naar de mening van werkgevers is met het voorstel daarmee sprake van een goede balans tussen pensioenresultaat en risico.

Op dit moment is de uitwerking van de lagere regelgeving nog niet beschikbaar. Het risico is aanwezig dat in toekomstige lagere regelgeving verdergaande beperkingen worden geïntroduceerd, waardoor de verbeterde verhouding tussen risico en rendement onnodig wordt ingeperkt, de balans uit zicht raakt en de uitvoering tot extra kosten leidt. Wij roepen de wetgever op om er voor te waken dat dit niet gebeurt.